

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЗАКОНЫ

«Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында»
Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кергү хакында

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы тарафыннан
2019 елның 5 июнендә
кабул ителде

1 статья

«Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (Татарстан Дәүләт Советы Жыйалма басмасы, 2010, № 12 (II өлеш); 2011, № 10 (I өлеш); 2012, № 3; 2014, № 5, № 6 (II өлеш), № 7, № 11 (I өлеш); 2015, № 4; Татарстан Республикасы законнар жыйалмасы, 2017, № 41 (I өлеш), № 85 (I өлеш); 2018, № 22 (I өлеш), № 38 (I өлеш), № 92 (I өлеш) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) 1 статьяның 1 өлешендә «территориаль планлаштыру» сүзләреннән соң «шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативларын әзерләү һәм раслау» сүзләрен өстәргә;

2) түбәндәге эчтәлекле 2¹ статья өстәргә:

«2¹ статья. **Шәһәр төзелеше эшчәнлегенә өлкәсендә Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары вәкаләтләре**

1. Шәһәр төзелеше эшчәнлегенә өлкәсендә Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары вәкаләтләре Россия Федерациясенең Шәһәр төзелеше кодексы, башка федераль законнар, әлегә Закон белән билгеләнә, һәм аларга үз вәкаләтләре һәм Россия Федерациясенең тарафыннан тапшырылган вәкаләтләр керә.

2. Шәһәр төзелеше эшчәнлегенә өлкәсендә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) Россия Федерациясенең Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемасы проектын, Россия Федерациясенең Татарстан Республикасы белән уртак чиге булган ике һәм аннан артыграк субъектының территориаль планлаштыру схемасы проектын, Россия

Федерациясенә Татарстан Республикасы белән уртақ чиге булган субъектының территорияль планлаштыру схемасы проекты килештерү;

2) Россия Федерациясенә ике һәм аннан артыграк субъектының территорияль планлаштыру схемасы проекты Татарстан Республикасы территориясенә яисә Татарстан Республикасы территориясе өлешләренә карата әзерләнгән очракта, әлеге схеманы, Татарстан Республикасының территорияль планлаштыру схемасын раслау;

3) Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрақларда территорияне планлаштыру документларын раслау;

4) Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрақларда муниципаль районнарның территорияль планлаштыру схемалары проектларын, жирлекләренә генераль планнары проектларын, шәһәр округларының генераль планнары проектларын, жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектларын килештерү;

5) Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 24 статьясындагы 20 өлешә нигезендә төзелә торган комиссияләр эшчәнлегә тәртибен билгеләү;

6) региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләренә карата территорияне планлаштыру проекты әзерләү һәм раслау тәртибен билгеләү;

7) жирлекләренә, шәһәр округларының коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программаларын, жирлекләренә, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларын, жирлекләренә, шәһәр округларының социаль инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларын эшләү һәм раслау мониторингын гамәлгә ашыру;

8) шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәэмин итүнең дәүләт мәгълүмат системаларын булдыру һәм алардан файдалану, шул исәптән мондый мәгълүмат системаларын шәһәр төзелеше эшчәнлегенә ике һәм аннан артыграк муниципаль район, шәһәр округы территорияләрендә гамәлгә ашыруга кагылышлы өлештә алып бару;

9) шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативларын раслау;

10) Татарстан Республикасында шәһәр төзелешен проектлау нормативлары реестрын алып бару тәртибен билгеләү;

11) Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә шәһәр төзелеше эшчәнлегә өлкәсендәге вәкаләтләренә гамәлгә ашыручы органнарын билгеләү;

12) Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә шәһәр төзелеше эшчәнлегә өлкәсендә башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыру.

3. Шәһәр төзелеше эшчәнлегә өлкәсендә Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) Россия Федерациясенә территорияль планлаштыру схемасы проектына жыелма бәяләмә, Россия Федерациясенә Татарстан Республикасы белән уртақ чиге булган ике һәм аннан артыграк субъектының территорияль планлаштыру схемасы проекты, Россия Федерациясенә Татарстан Республикасы белән уртақ чиге булган субъектының территорияль планлаштыру схемасы проекты килештерү (килештерүдән баш тарту) турында бәяләмәләр әзерләүне тәэмин итү;

2) Россия Федерациясенә ике һәм аннан артыграк субъектының территориаль планлаштыру схемасы проекты Татарстан Республикасы территориясенә яисә Татарстан Республикасы территориясе өлешләренә карата әзерләнган очракта, әлеге схеманы, Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемасын әзерләүне тәэмин итү;

3) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан раслана торган территорияне планлаштыру документларын әзерләүне тәэмин итү;

4) шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативларын әзерләү;

5) әлеге Законның 14¹ статьясы нигезендә шәһәр төзелешен проектлауның республика һәм жирле нормативларын системага салу;

6) әгәр «Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексын гамәлгә кертү турында» 2004 елның 29 декабрәндәге 191-ФЗ номерлы Федераль законда башкасы каралмаган булса, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 6 статьясындагы 1 өлешенә 5¹ пунктында күрсәтелгән проектлау документларына дәүләт экспертизасыннан, инженер эзләнүләре нәтижеләренә дәүләт экспертизасыннан тыш, проектлау документларына дәүләт экспертизасы, инженер эзләнүләре нәтижеләренә дәүләт экспертизасы оештыру һәм уздыру;

7) жирле үзидарә органнары тарафыннан Татарстан Республикасы территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлегә турындагы законнарның үтәлешен тикшереп тору;

8) Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очракларда региональ дәүләт төзелеш күзәтчелеген гамәлгә ашыру;

9) Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очракларда, индивидуаль торак төзелеш объектларын, бакча йортларын төзегәндә, реконструкцияләгәндә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 51¹ статьясындагы 7 өлешендәге 2 пунктында, 8 өлешендәге 3 пунктында һәм 55 статьясындагы 19 өлешенә 5 пунктында каралган хәбәрнамәләренә жибәрү;

10) Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә шәһәр төзелеше эшчәнлегә өлкәсендә башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыру.»;

3) түбәндәге эчтәлекле 2² статья өстәргә:

«2² статья. **Шәһәр төзелеше эшчәнлегә өлкәсендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләре**

Шәһәр төзелеше эшчәнлегә өлкәсендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләре Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.»;

4) 4 статьяның 4 өлешендә «Татарстан Республикасын» сүзләре алдыннан «Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 14 статьясындагы 8 һәм 9 өлешләренә нигезләмәләренә таянып,» сүзләрен өстәргә;

5) 6 статьяның 4 өлешендә «Муниципаль» сүзә алдыннан «Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 19 статьясындагы 5 һәм 6 өлешләренә нигезләмәләренә таянып,» сүзләрен өстәргә;

б) 9 статьяның 5 өлешендә «Генераль» сүзе алдыннан «Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 23 статьясындагы 7 һәм 8 өлешләренәң нигезләмәләренә таянып,» сүзләрен өстәргә;

7) 18 статьяда:

а) 1 өлештә:

2 пунктта татарча текст үзгәрешсез кала;

3 пунктта «пункты» сүзен «өлешә» сүзенә алмаштырырга;

б) 3 өлештә «йә күрсәтелгән органның ведомство буйсынуындагы дәүләт (бюджет яисә автоном) учреждениеләре» сүзләрен «, күрсәтелгән органның ведомство буйсынуындагы дәүләт (бюджет яисә автоном) учреждениеләре» сүзләренә алмаштырырга;

8) 19 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«19 статья. Региональ әһәмияттәге объектлар

1. Региональ әһәмияттәге объектлар Россия Федерациясе Конституциясе, федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карарлары белән Татарстан Республикасы, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органның карамагына кертелгән мәсьәләләр буенча вәкаләтләргә гәмәлгә ашыру өчен кирәкле булган һәм Татарстан Республикасының социаль-икътисадый үсешенә сизелерлек йогынты ясый торган капитал төзелеш объектларыннан, башка объектлардан, территорияләрдән гыйбарәт.

2. Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемасында чагылдырылырга тиешле региональ әһәмияттәге объектлар төрләренә түбәндәгеләр керә:

1) транспорт (тимер юл, су, һава, автомобиль), региональ һәм муниципальара әһәмияттәге автомобиль юллары өлкәсендә:

а) региональ һәм муниципальара әһәмияттәге автомобиль юллары, ясалма юл корылмалары (күперләр, юлүткәргечләр, торба үткәргечләр, тоннельләр, эстакадалар, шундый төрдәге корылмалар), мондый автомобиль юлларының бүлөп бирелгән полосалары чикләрендә яисә юл бие полосалары чикләрендә урнаштырыла торган юл сервисы объектлары, автомобиль транспортын куеп торыны (парковкалар);

б) региональ әһәмияттәге муниципальара юлларда халыкка автомобиль һәм тимер юл транспорты хезмәт күрсәтүләрен оештыру өчен кирәкле объектлар, транспорт-күчеп утыру узеллары, тимер юл транспорты объектлары;

в) Татарстан Республикасы дәүләт милкендәге, аэропортларны һәм (яисә) аэродромнарны, вертодромнарны, гражданд авиациясе төшү мәйданчыкларын карап тоту, үстерү һәм алардан файдалануны оештыру өчен кирәкле объектлар;

г) Татарстан Республикасы дәүләт милкендәге, елга портларын карап тоту, үстерү һәм алардан файдалануны оештыру өчен кирәкле объектлар;

2) региональ һәм муниципальара характердагы гадәттән тыш хәлләрне, табигый бәла-казаларны, эпидемияләрне кисәтү һәм аларның зыяннарын бетерү өлкәсендә:

а) региональ әһәмияттәге объектларны саклауны тәэмин итә торган яисә ике һәм аннан артыграк муниципаль район территорияләрендә урнашкан, гадәттән тыш хәлләрне, табигый бәла-казаларны, эпидемияләрне кисәтү һәм аларның зыяннарын бетерү өчен кирәкле инженерлык саклавы объектлары һәм гидротехник корылмалар;

б) Татарстан Республикасының һәлакәттән коткару хезмәтләре һәм Татарстан Республикасының һәлакәттән коткару формироваиеләре эшчәнлеген тәэмин итү өчен кирәкле объектлар;

в) гражданнар оборонасы чараларын региональ һәм муниципальара дәрәжәдә оештыру өчен кирәкле объектлар;

г) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының янғын куркынычсызлыгы өлкәсендәге вәкаләтләре нигезендә Дәүләт янғынга каршы хезмәтә көчләре белән янғыннарны сүндерүне оештыру өчен билгеләнгән объектлар;

3) мәгариф өлкәсендә:

а) үзләрендә (үз территорияләрендә) гомуми белем бирү оешмалары, шул исәптән сәламәтлеге мөмкинлекләре чикле балалар өчен гомуми белем бирү оешмалары, озакка сузылган дөвалауга мохтаж балалар өчен шифаханә тибындагы гомуми белем бирү оешмалары, ябык типтагы махсус уку-тәрбияләү учреждениеләре урнашкан Татарстан Республикасы карамагындагы объектлар;

б) үзләрендә (үз территорияләрендә) һөнәри белем бирү оешмалары, югары белем бирү оешмалары урнашкан Татарстан Республикасы карамагындагы объектлар, мондый белем бирү оешмаларының тулай торақлары;

в) үзләрендә (үз территорияләрендә) өстәмә белем бирү мәгариф оешмалары, өстәмә һөнәри белем бирү мәгариф оешмалары урнашкан Татарстан Республикасы карамагындагы объектлар;

г) үзләрендә (үз территорияләрендә) ятим балалар һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балалар өчен оешмалар урнашкан Татарстан Республикасы карамагындагы объектлар;

д) үзләрендә (үз территорияләрендә) мәгариф оешмалары урнашкан Татарстан Республикасы карамагындагы башка объектлар;

е) үзләрендә (үз территорияләрендә) фәнни оешмалар урнашкан Татарстан Республикасы карамагындагы объектлар;

4) сәламәтлек саклау өлкәсендә: үзләрендә (үз территорияләрендә) медицина оешмалары урнашкан Татарстан Республикасы карамагындагы объектлар;

5) физик культура һәм спорт өлкәсендә:

а) региональ әһәмияттәге спорт объектлары;

б) үзләрендә (үз территорияләрендә) физкультура-спорт оешмалары урнашкан Татарстан Республикасы карамагындагы объектлар;

б) энергетика өлкәсендә:

а) көчәнешләрнең проектлы номиналь классы 110 (150) кВ тәшкит итә торган электр тапшыру линияләре (һава һәм кабельле);

б) көчәнешләренен проектлы номиналь классы 110 (150) кВ тәшкил итә торган подстанцияләр;

в) көчәнешләренен проектлы номиналь классы 35 кВ тәшкил итә торган электр тапшыру линияләре (һава һәм кабельле);

г) көчәнешләренен проектлы номиналь классы 35 кВ тәшкил итә торган подстанцияләр;

7) мәдәният өлкәсендә:

а) тарихи-архитектура, сәнгати, фәнни һәм мемориаль кыйммәткә, Татарстан Республикасы тарихы һәм мәдәнияте өчен аерым әһәмияткә ия булган, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренен) бердәм дәүләт реестрына кертелгән Татарстан Республикасы территориясендәге объектлар, аларның территорияләре һәм аларны саклау зоналары, ачылган мәдәни мирас объектлары һәм аларның территорияләре;

б) Татарстан Республикасы карамагында булган мәдәни-ял итү билгеләнешендәге объектлар, шул исәптән үзләрендә (үз территорияләрендә) музейлар, театрлар, күргәзмә заллары, китапханәләр, концерт заллары, филармонияләр урнашкан объектлар;

8) инженерлык инфраструктурасы өлкәсендә:

а) ике һәм аннан артыграк муниципаль район, шәһәр округы территорияләрендә урнашкан яисә урнаштыруы планлаштырыла торган, жирле үзидарә органнарының ике һәм аннан артыграк муниципаль районның, шәһәр округының инженерлык инфраструктурасын үстерү өлешендәге вәкаләтләр тәэмин итү өчен кирәкле жылылык, газ, су белән тәэмин итү, су жибәрү, элемент объектлары һәм инженерлык инфраструктурасының башка объектлары;

б) каты коммуналь калдыкларны эшкәртү, утильләштерү, зарарсызландыру, урнаштыру өчен билгеләнгән, калдыклар, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән дә эш итү өлкәсендә Татарстан Республикасының территориаль схемасына кертелгән объектлар;

9) Татарстан Республикасы вәкаләтләре нигезендә башка өлкәләрдә:

а) региональ әһәмияткәге махсус саклана торган табигать территорияләре;

б) региональ әһәмияткәге дөвалау-сәламәтләндерү урыннары һәм курортлар;

в) табигый монополияләр субъектлары эшчәнлеген тәэмин итә торган региональ әһәмияткәге линия объектлары;

г) үзләрендә (үз территорияләрендә) социаль хезмәт күрсәтү, социаль яклау оешмалары һәм халыкны эш белән тәэмин итү үзәкләре урнашкан Татарстан Республикасы карамагындагы объектлар;

д) Татарстан Республикасы карамагындагы күмү урыннары территорияләре;

е) Татарстан Республикасы карамагындагы сәнәгать-житештерү, индустриаль-логистик, агросәнәгать комплекслары объектлары, файдалы казылмалар чыгару һәм эшкәртү сәнәгате объектлары;

ж) әлеге өлешнең 1 – 8 пунктларында, шулай ук әлеге пунктның «а» – «е» пунктчаларында күрсәтелмәгән, Татарстан Республикасының дәүләт милкендәге капитал төзелеш объектлары, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт милкендәге жир кишәрлекләрендә яисә Татарстан Республикасы дәүләт

ихтыяжлары өчен резервланган жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырыла торган объектлар;

з) әлеге өлешнең 1 – 8 пунктларында, шулай ук әлеге пунктның «а» – «е» пунктчаларында күрсәтелмәгән, гамәлдәге яисә төзелеш Татарстан Республикасының стратегик планлаштыру документлары белән билгеләнгән Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерүнең өстенлекле юнәлешләре нигезендә планлаштырыла торган капитал төзелеш объектлары;

и) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары һәм Татарстан Республикасының башка дәүләт органнары эшчәнлеген тәмин итү өчен кирәкле объектлар.»;

9) 19¹ статьяны түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«19¹ статья. Муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектлары

1. Муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектлары муниципаль районнарның жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча вәкаләтләргә һәм федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль районнар уставлары нигезендә тапшырылган дәүләт вәкаләтләре чикләрендә вәкаләтләргә гамәлгә ашыру өчен кирәкле булган һәм муниципаль районнарның социаль-икътисадый үсешенә сизелерлек йогынты ясый торган капитал төзелеш объектларынан, башка объектлардан, территорияләрдән гыйбарәт.

2. Муниципаль районның территориаль планлаштыру схемасында чагылдырылырга тиешле жирле әһәмияттәге объектлар төрләренә түбәндәгеләр керә:

1) жирлекләргә электр һәм газ белән тәмин итү өлкәсендә: муниципаль район составына керүче ике һәм аннан артыграк жирлек территорияләрендә урнашкан яисә урнаштыруы планлаштырыла торган электр һәм газ белән тәмин итү объектлары;

2) муниципаль район чикләрендәге торак пунктлар чикләреннән тыш жирле әһәмияттәге автомобиль юллары өлкәсендә:

а) муниципаль район чикләрендәге торак пунктлар чикләреннән тыш жирле әһәмияттәге автомобиль юллары, ясалма юл корылмалары (күперләр, юлүткәргечләр, торба үткәргечләр, тоннельләр, эстакадалар, шундый төрдәге корылмалар), мондый автомобиль юлларының бүлеп бирелгән полосалары чикләрендә яисә юл буе полосалары чикләрендә урнаштырыла торган юл сервисы объектлары;

б) муниципаль район чикләрендә торак пунктлар арасында халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру өчен кирәкле транспорт объектлары;

3) мәгариф өлкәсендә:

а) үзләрендә (үз территорияләрендә) гомуми белем бирү оешмалары урнашкан муниципаль районның жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

б) каникул вакытында балаларның ялын оештыру өчен кирәкле булган муниципаль районның жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

в) үзләрәндә (үз территорияләрендә) мәктәпкәчә белем бирү оешмалары урнашкан муниципаль районның жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

4) сәламәтлек саклау өлкәсендә: үзләрәндә (үз территорияләрендә) медицина оешмалары урнашкан муниципаль районның жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

5) физик культура һәм массакүләм спорт өлкәсендә:

а) муниципаль районның жирле үзидарә органнары карамагындагы спорт объектлары;

б) үзләрәндә (үз территорияләрендә) физкультура-спорт оешмалары урнашкан муниципаль районның жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

б) каты коммуналь калдыкларны эшкәртү, утильләштерү, зарарсызландыру, урнаштыру өлкәсендә: каты коммуналь калдыкларны эшкәртү, утильләштерү, зарарсызландыру, урнаштыру өчен билгеләнгән муниципаль районның жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

7) мәдәният өлкәсендә:

а) тарихи-архитектура, сәнгати, фәнни һәм мемориаль кыйммәткә, муниципаль район тарихы һәм мәдәнияте өчен аерым әһәмияткә ия булган, муниципаль район территориясендә урнашкан, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарларының) бердәм дәүләт реестрына кертелгән муниципаль районның жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар, аларның территорияләре һәм аларны саклау зоналары;

б) муниципаль районның жирле үзидарә органнары карамагында булган мәдәни-ял итү билгеләнешендәге объектлар, шул исәптән үзләрәндә (үз территорияләрендә) район мәдәният йортлары, жирлекара китапханәләр, кинотеатрлар, музейлар, жирле традицияле халык сәнгать ижатын һәм һөнәрләргә үстерү объектлары урнашкан объектлар;

8) муниципаль районның жирле үзидарә органнары вәкаләтләре нигезендә башка өлкәләрдә:

а) муниципаль район составына керүче ике һәм аннан артыграк жирлек территорияләрендә урнашкан яисә урнаштыруы планлаштырыла торган су белән тәэмин итү, элемент объектлары һәм инженерлык инфраструктурасының башка объектлары;

б) үзләрәндә (үз территорияләрендә) эшчәнлекләре бердәм житештерү-технология процессы кысаларында гамәлгә ашырыла торган сәнәгать, агросәнәгать предприятиеләре яисә берничә предприятие урнашкан муниципаль районның жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

в) муниципаль район чикләрендә гадәттән тыш хәлләргә кисәтү һәм аларның зыяннарын бетерү өчен, шулай ук гражданның оборонасы, халыкны һәм муниципаль район территориясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән муниципаль районның жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

г) су объектларында кешеләргә иминлеген тәэмин итү, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау чараларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле булган муниципаль районның жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

д) муниципаль район территориясендә жәмәгать тәртибен саклауны тәэмин итү өчен билгеләнгән объектлар;

е) жирлекара күмү урыннары;

ж) муниципаль районның жирле үзидарә органнары карамагында булган жирле әһәмияттәге дәвалау-сәламәтләндрү урыннары һәм курортлар;

з) муниципаль районның жирле үзидарә органнары карамагында булган жирле әһәмияттәге махсус саклана торган табигать территорияләре;

и) әлеге өлешнең 1 – 7 пунктларында, шулай ук әлеге пунктның «а» – «з» пунктчаларында күрсәтелмәгән, муниципаль районның жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен кирәкле булган һәм муниципаль районның социаль-икътисадый үсешенә сизелерлек йогынты ясый торган гамәлдәге яисә төзелеше муниципаль районның стратегик планлаштыру документлары белән билгеләнгән муниципаль районны социаль-икътисадый үстерүнең өстенлекле юнәлешләре нигезендә планлаштырыла торган объектлар.»;

10) 19² статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«19² статья. **Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектлары**

1. Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектлары жирлекнең жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча вәкаләтләрне һәм федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, жирлек уставлары нигезендә тапшырылган дәүләт вәкаләтләре чикләрендә вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен кирәкле булган һәм жирлекнең социаль-икътисадый үсешенә сизелерлек йогынты ясый торган капитал төзелеш объектларынан, башка объектлардан, территорияләрдән гыйбарәт.

2. Жирлекнең генераль планында чагылдырылырга тиешле жирле әһәмияттәге объектлар төрләренә түбәндәгеләр керә:

1) халыкны электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, су жибәрү өлкәсендә: законнарда билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә жирлек чикләрендә халыкны электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итүне, су жибәрүне, халыкны ягулык белән тәэмин итүне оештыру өчен кирәкле объектлар;

2) жирле әһәмияттәге автомобиль юллары өлкәсендә:

а) жирлекнең торак пунктлары чикләрендәге жирле әһәмияттәге автомобиль юллары, ясалма юл корылмалары (күперләр, юлүткәргечләр, торба үткәргечләр, тоннельләр, эстакадалар, шундый төрдәге корылмалар), мондый автомобиль юлларының бүлеп бирелгән полосалары чикләрендә яисә юл буе полосалары чикләрендә урнаштырыла торган юл сервисы объектлары;

б) жирлек чикләрендә халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру өчен кирәкле транспорт объектлары;

3) мәдәният өлкәсендә:

а) тарихи-архитектура, сәнгати, фәнни һәм мемориаль кыйммәткә, жирлек тарихы һәм мәдәнияте өчен аерым әһәмияткә ия булган, жирлек территориясендә урнашкан, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренен) бердәм дәүләт реестрына кертелгән жирлекнең

жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар, аларның территорияләре һәм аларны саклау зоналары;

б) жирлекнең жирле үзидарә органнары карамагында булган мәдәни-ял итү билгеләнешендәге объектлар, шул исәптән үзләрендә (үз территорияләрендә) мәдәният йортлары, китапханәләр, кинотеатрлар, халыкның ял итү үзәкләре, концерт заллары, күргәзмә заллары, музейлар урнашкан объектлар;

4) жирлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләрен хәл итүгә бәйле рәвештә башка өлкәләрдә:

а) жирлекнең жирле үзидарә органнары карамагындагы спорт объектлары, үзләрендә (үз территорияләрендә) физкультура-спорт оешмалары урнашкан жирлекнең жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

б) жирлек чикләрендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм аларның зыяннарын бетерү өчен, шулай ук гражданның оборонасы, халыкны һәм жирлек территориясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән жирлекнең жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

в) су объектларында кешеләрнең иминлеген тәэмин итү, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау чараларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле булган жирлекнең жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

г) жирлекнең жирле үзидарә органнарының янғын куркынычсызлыгы өлкәсендәге вәкаләтләре нигезендә жирлек чикләрендә янғын куркынычсызлыгының беренчел чараларын тәэмин итү гамәлләрен оештыру һәм тормышка ашыру өчен билгеләнгән объектлар;

д) үзләрендә (үз территорияләрендә) эшчәнлекләре бердәм житештерү-технология процессы кысаларында гамәлгә ашырыла торган сәнәгать, агросәнәгать предприятиеләре яисә берничә предприятие урнашкан жирлекнең жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

е) жирлекнең жирле үзидарә органнары карамагындагы гаражлар, парковкалар, күпкәтлы машина кую урыннары, логистика үзәкләре, склад территорияләре;

ж) элемент объектлары, сәүдә объектлары, базар комплекслары, үзләрендә (үз территорияләрендә) жәмәгать туклануы, көнкүреш хезмәте һәм коммуналь хезмәт күрсәтү предприятиеләре урнашкан жирлекнең жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

з) жирлекнең жирле үзидарә органнары карамагында булган жирле әһәмияттәге дәвалау-сәламәтләндерү урыннары һәм курортлар;

и) жирлекнең жирле үзидарә органнары карамагында булган жирле әһәмияттәге махсус саклана торган табигать территорияләре;

к) жирлекнең жирле үзидарә органнары карамагындагы күмү урыннары, ритуаль хезмәт күрсәтү оешмаларының биналары һәм корылмалары;

л) әлеге өлешнең 1 – 3 пунктларында, шулай ук әлеге пунктның «а» – «к» пунктчаларында күрсәтелмәгән, жирлекнең жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча вәкаләтләргә гамәлгә ашыру өчен кирәкле булган һәм жирлекнең социаль-иқтисадый үсешенә сизелерлек йогынты ясыя торган урнашкан яисә төзелеше жирлекнең стратегик планлаштыру документлары

белән билгеләнгән жирлекне социаль-иқътисадый үстерүнең өстенлекле юнәлешләре нигезендә планлаштырыла торган объектлар.».

11) 19³ статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«19³ статья. **Шәһәр округының жирле әһәмияттәге объектлары**

1. Шәһәр округының жирле әһәмияттәге объектлары шәһәр округларының жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча вәкаләтләргә һәм федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр округлары уставлары нигезендә тапшырылган дәүләт вәкаләтләре чикләрендә вәкаләтләргә гамәлгә ашыру өчен кирәкле булган һәм шәһәр округларының социаль-иқътисадый үсешенә сизелерлек йогынты ясый торган капитал төзелеш объектларыннан, башка объектлардан, территорияләрдән гыйбарәт.

2. Шәһәр округының генераль планында чагылдырылырга тиешле жирле әһәмияттәге объектлар төрләренә түбәндәгеләр керә:

1) халыкны электр, жылылык, газ һәм су белән тәмин итү, су жибәрү өлкәсендә: законнарда билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә шәһәр округы чикләрендә халыкны электр, жылылык, газ һәм су белән тәмин итүне, су жибәрүне, халыкны ягулык белән тәмин итүне оештыру өчен кирәкле объектлар;

2) жирле әһәмияттәге автомобиль юллары өлкәсендә:

а) шәһәр округы чикләрендәге жирле әһәмияттәге автомобиль юллары, ясалма юл корылмалары (күперләр, юлтүткәргечләр, торба үткәргечләр, тоннельләр, эстакадалар, шундый төрдәге корылмалар), мондый автомобиль юлларының бүлөп бирелгән полосалары чикләрендә яисә юл буе полосалары чикләрендә урнаштырыла торган юл сервисы объектлары;

б) шәһәр округы чикләрендә халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру өчен кирәкле транспорт объектлары, шул исәптән шәһәр рельслы транспорт, гомуми юллардан тыш юлларда йөри торган транспорт линияләре;

3) физик культура һәм массакүләм спорт, мәгариф, сәламәтлек саклау, каты коммуналь калдыкларны эшкәртү, утильләштерү, зарарсызландыру, урнаштыру өлкәсендә:

а) шәһәр округының жирле үзидарә органнары карамагындагы спорт объектлары, үзләрендә (үз территорияләрендә) физкультура-спорт оешмалары урнашкан шәһәр округының жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

б) үзләрендә (үз территорияләрендә) гомуми белем бирү оешмалары урнашкан шәһәр округының жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

в) каникул вакытында балаларның ялын оештыру өчен кирәкле булган шәһәр округының жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

г) үзләрендә (үз территорияләрендә) мәктәпкәчә белем бирү оешмалары урнашкан шәһәр округының жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

д) үзләрендә (үз территорияләрендә) медицина оешмалары урнашкан шәһәр округының жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

е) каты коммуналь калдыкларны эшкәртү, утильләштерү, зарарсызландыру, урнаштыру өчен билгеләнгән шәһәр округының жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

4) мәдәният өлкәсендә:

а) тарихи-архитектура, сәнгати, фәнни һәм мемориаль кыйммәткә, шәһәр округы тарихы һәм мәдәнияте өчен аерым әһәмияткә ия булган, шәһәр округы территориясендә урнашкан, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренен) бердәм дәүләт реестрына кертелгән шәһәр округының жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар, аларның территорияләре һәм аларны саклау зоналары;

б) шәһәр округының жирле үзидарә органнары карамагында булган мәдәни-ял итү билгеләнешендәге объектлар, шул исәптән үзләрендә (үз территорияләрендә) музейлар, театрлар, күргәзмә заллары, мәдәният йортлары, халыкның ял итү үзәкләре, китапханәләр, концерт заллары, филармонияләр, кинотеатрлар урнашкан объектлар;

5) шәһәр округының жирле әһәмияттәге мәсьәләләрен хәл итүгә бәйлә рәвештә башка өлкәләрдә:

а) шәһәр округы чикләрендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм аларның зыяннарын бетерү өчен, шулай ук гражданның оборонасы, халыкның һәм шәһәр округы территориясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән шәһәр округының жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

б) су объектларында кешеләрнен иминлеген тәэмин итү, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау чараларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле булган шәһәр округының жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

в) шәһәр округының жирле үзидарә органнарының янғын куркынычсызлыгы өлкәсендәге вәкаләтләре нигезендә шәһәр округы чикләрендә янғын куркынычсызлыгының беренчел чараларын тәэмин итү гамәлләрен оештыру һәм тормышка ашыру өчен билгеләнгән объектлар;

г) шәһәр округы территориясендә жәмәгать тәртибен саклауны тәэмин итү өчен билгеләнгән объектлар;

д) үзләрендә (үз территорияләрендә) эшчәнлекләре бердәм житештерү-технология процессы кысаларында гамәлгә ашырыла торган сәнәгать, агросәнәгать предприятиеләре яисә берничә предприятие урнашкан шәһәр округының жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

е) шәһәр округының жирле үзидарә органнары карамагындагы гаражлар, парковкалар, күпкәтлы машина кую урыннары, логистика үзәкләре, склад территорияләре;

ж) элемент объектлары, сәүдә объектлары, базар комплекслары, үзләрендә (үз территорияләрендә) жәмәгать туклануы, көнкүреш хезмәте һәм коммуналь хезмәт күрсәтү предприятиеләре урнашкан шәһәр округының жирле үзидарә органнары карамагындагы объектлар;

з) шәһәр округының жирле үзидарә органнары карамагында булган жирле әһәмияттәге дөвалау-сәламәтләндерү урыннары һәм курортлар;

и) шәһәр округының жирле үзидарә органнары карамагында булган жирле әһәмияттәге махсус саклана торган табигать территорияләре;

к) шәһәр округының жирле үзидарә органнары карамагындагы күмү урыннары, ритуаль хезмәт күрсәтү оешмаларының биналары һәм корылмалары;

л) әлеге өлешнең 1 – 4 пунктларында, шулай ук әлеге пунктның «а» – «к» пунктчаларында күрсәтелмәгән, шәһәр округының жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен кирәкле булган һәм шәһәр округының социаль-иқътисадый үсешенә сизелерлек йогынты ясый торган гамәлдәге яисә төзелеше шәһәр округының стратегик планлаштыру документлары белән билгеләнгән шәһәр округын социаль-иқътисадый үстерүнен өстенлекле юнәлешләре нигезендә планлаштырыла торган объектлар.».

2 статья

Әлеге Закон рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Президенты

Р.Н. Миңнеханов

Казан, Кремль
2019 ел, 21 июнь
№ 49-ТРЗ